



**BÍBIC KATOLIKUS ÓVODA
ÉS BÖLCSŐDE**

(6931 Apátfalva, Maros u. 43.)

OM: 201361

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hatályos 2025. szeptember 1. napjától

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	4
1.1. A pedagógiai program célja, feladata	4
1.2. Jogszabályi háttér.....	4
1.3. Az intézmény helyzete, háttére	5
2. AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA	6
2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	6
2.1.1. Bevezetés	6
2.1.2. Küldetésünk.....	8
2.1.3. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei.....	9
2.1.4. Katolikus gyermekképünk.....	9
2.1.5. Katolikus óvodaképünk.....	10
2.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai, tevékenységei	11
2.2.1. A hitre nevelés erősítése.....	12
2.2.2. Az egészséges életmód alakítása	12
2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	15
2.2.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	19
2.3. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	24
2.3.1. Személyi feltételek	24
2.3.2. Tárgyi feltételek	24
2.3.3. Az óvodai élet megszervezése.....	25
2.3.4. Az óvodai csoportok napirendje.....	29
2.3.5. Tevékenység szervezeti formája	32
2.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	38
2.4.1. Hitre nevelés.....	38
2.4.2. A játék	40
2.4.3. Verselés, mesélés	44
2.4.4. Ének, zene, népi játék, tánc	49
2.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	54
2.4.6. Mindenapos mozgás.....	58
2.4.7. A külső világ tevékeny megismerése	64
2.4.8. Munka jellegű tevékenységek	71
2.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	73
2.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	75
2.6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	78
2.6.1. Gyermekvédelem	78
2.6.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	80
3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	80
A sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatok	81
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	83
Kiemelten tehetséges gyermek.....	84
Az ovi-foci, ovi-sport program	88
Óvoda által szervezett szakkörök.....	88
Intézményünk speciális szolgáltatásai.....	89
Diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermekek.....	89
4. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése	90
5. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése, mérése	91
6. Az óvodába és iskolába lépés feltételei	92
Záró rendelkezések.....	93
Legitimációs záradék.....	93
Ratifikációs záradék.....	94

Az intézmény neve: Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde

Legfontosabb adatai:

Címe: Székhely: Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde
6931 Apátfalva, Maros u. 43.
Telefon, Fax. száma: 62/260-052
Email: apatovi@freemail.hu ; ovi.apatfalva@gmail.com

Épületei / telephelyek

Apátfalva, Maros u. 43.
Telefonszáma: 62/260-052
Email: apatovi@freemail.hu ; ovi.apatfalva@gmail.com

Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde Rákóczi utcai telephelye
Rákóczi utca 23. sz.
Telefonszáma: 20/2500636

Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde Dózsa György utcai telephelye
Dózsa György utca 9. sz.
Telefonszáma: 20/2500492

Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde királyhegyesi telephelye
6911 Királyhegyes, Kossuth utca 41.

Óvodai csoportok száma: 7 csoport

Főigazgató neve: Luczó Anikó

BEVEZETŐ

1.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az óvodában a pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot az intézmény honlapján is nyilvánosságra kell hozni.

1.2. Jogszabályi háttér

Intézményünk pedagógiai programjának készítésénél és felülvizsgálatánál az alábbi jogszabályokat és dokumentumokat vettük figyelembe és alkalmaztuk:

- 2011.évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 51/1997.(XII.18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és szűrővizsgálatok igazolásáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 15/2013. (X.08.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
- 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet

Az intézmény Alapító okirata

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel, melyeket jelenleg az OH honlapján lehet elérni az Irányelvek és alapprogramok címszó alatt.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

- a fenntartó tartalmi rendelkezéseit

1.3. Az intézmény helyzete, háttere

Az intézmény létrehozásának háttere

Intézményünket Apátfalván a Szeged-Csanádi Egyházmegye alapította 2022-ben. A 2022/2023-as nevelési évvel kezdtük meg működésünket óvodaként. 2025 szeptember 1-jétől a 2025/2026-os nevelési évben új telephelyként csatolta hozzánk a fenntartó Királyhegyes óvodáját. Pedagógusaink igényes szeretettel nevelnek, és rohanó világunkban ráirányítják a gyerekek figyelmét a keresztény értékekre, az élet szépségeire. A gyerekeket fel kell ugyanis vértetni arra, hogy képesek legyenek a kudarcokat kezelni, a nehézségek felett úrrá lenni. Ehhez feltétlenül kapcsolódnia kell a hitéletnek és a színvonalas nevelés-oktatásnak, amelyek hozzásegítenek mindannyiunkat a kitűzött célok eléréséhez, a gyermekeket pedig kellően felkészítik az eredményes tanulásra.

Az óvoda épülete

Apátfalván óvodánk 3, egymástól 2-2 km távolságban lévő, a község területén arányos körzetet felölelő épületből áll 116 gyermek befogadására alkalmas. Királyhegyesi telephelyünk 25 férőhellyel rendelkezik. Minden 3-7 éves gyermeket fogadni tudunk. Az óvodai csoportok száma 7, melyek vegyes csoportszerkezetűek. A csoportok kialakításánál az óvodapedagógus beállítottsága, a gyermekek fejlettségi szintje, képessége a meghatározó.

Óvodába járó gyermekek

Óvodás gyermekeink jelentős százaléka rossz családi és anyagi háttérrel érkezik hozzánk. Ez egyénenként különböző motiváltságot, illetve motivátlanságot is hordoz. Egyszerre kell ezért vállalnunk a hiányosságok pótlását, a felzárkóztatást, és a tehetséges gyerekek felismerését, fejlesztését.

Nevelés-oktatás

Az intézmény képzési struktúrája el tudja látni vállalt feladatát, emellett a hátrányok leküzdése minden óvodai csoportban kiemelt feladatunk. A mozgás, a testnevelés a mindennapi nevelő-oktató munkánk során prioritást élvez, ami gyermekeink mozgásigényének kielégítésére, fizikai állóképességének növelésére rendkívül fontos. A rendszeres és a gyermekek körében közkedvelt szabadidős programjainkat nevelő-oktató munkánk szerves részének tekintjük.

2. AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Bevezetés

A 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet szerint:

„1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;*
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;*
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és*
- d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.*

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések.

Az óvoda elkészíti pedagógiai programját, vagy átvesz és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

- a) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus óvodák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezettől érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat (iskolákat, kollégiumokat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”

A katolikus óvodában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az óvodapedagógusoknak pedig ki kell tenniük helyes nevelésükkel, tanításukkal és becsületes életükkel.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „*saját képére és hasonlatosságára*”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

„A tanítást váltsátok tettekre, ne csak hallgassátok, mert különben magatok csaljátok meg.” (Jakab 1,22)

Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy neveljük a gyermeket, gyarapítsuk őket testileg, lelkileg. Addig növeljük a ránk bízott gyermekeket, amíg bele nem nőnek - mint egy ágait ég felé tartó fa - Isten szeretetébe.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során.

Óvodánk alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A gyermek számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, melyre aztán ráépülhet a hit.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyet maga Jézus Krisztus bízott rá.

Az óvodában is meglátja azt a különös eszközt, amely a teljes ember formálására irányul.

Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okokból. Az egyház maga is közösség. A gyerekeket segíteni kell az egyház tanításainak életkori sajátosságuknak megfelelő megélésében.

A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Katolikus gyermekképünk

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

- Az ember egyedi személyiségéből indulunk ki.
- Szem előtt tartjuk a gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- A gyermek személyiségének kibontakozásában meghatározó szerepe van a genetikai adottságoknak, az érés sajátos törvényszerűségeinek, a személyi és tárgyi környezetnek.

- Az óvodai nevelés gyermekközpont, az egész személyiséget fejleszti, annak szabad kibontakoztatásával,
- vallási neveléssel,
- egészséges életmód alakításával,
- érzelmi neveléssel,
- szocializáció biztosításával,
- értelmi fejlesztéssel,
- testi és lelki szükségletek kielégítésével.

Katolikus óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A katolikus óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Az egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

2.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.2.1. A hitre nevelés erősítése

- Katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során
- Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség stb.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete, A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, felelősség stb.)

2.2.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

a) Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Környezetünk rendjére nagy hangsúlyt fektetünk. Fontosnak tartjuk, hogy kialakuljon belső igényünk a tisztálkodásra, a tevékenységek önálló végzésére, vigyázzanak környezetük rendjére a csoportszobában, udvaron és a mosdó helyiségeiben is.

Nagy figyelmet fordítunk arra is, hogy a játéktevékenységek befejeztével a játékeszközök a helyükre kerüljenek, és ebben a gyerekek aktív részesek legyenek.

Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet. A konyhában, a tálalás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése.

Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait (testmagasság, testsúly, teherbírás, stb.), a biztonsági szempontokat (gyermekmagasságban elhelyezett tárgyak) és esztétikus megoldásokra törekszünk.

Óvodánkban barátságos, egyszerű bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Megfelelő minőségű játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezük el, így azok napi elrendezése rendszeretetre és az esztétikum iránti fogékonyságra nevelnek. Csoportszobáink világosak, megfelelő szellőztetésre van lehetőség.

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla),
- mosdók (jellel ellátott törölközők, fésűk, fogmosó felszerelés, zuhanyozók),
- tornaszoba
- az udvar sokféle lehetőséget biztosít a gyermekek számára.

b) Egészségre nevelés, gondozás

„Az egészség az ember legrágább kincse, ettől függ biológiai és társadalmi életének zavartalansága. Az egészség védelme az egyes embereknek és a társadalomnak is alapvető érdeke.”

Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül feladat:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az önmaguk és környezetük esztétikumára iránti igény alakítása;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
- a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
- pihenés feltételeinek megteremtése igény szerint,
- rendszeres és igény szerinti szakorvosi ellátás szervezése,
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

c) Környezetvédelemre nevelés

- Alapvető feladatunk kialakítani az egyén és a környezet harmonikus együttélésének képességét. Ebben nélkülözhetetlen a család szerepe.
- A szerzett ismereteket az óvoda teljes életében alkalmazzuk.
- Megismertetjük velük az óvoda szűkebb és tágabb környezetét, megköveteljük, hogy óvják annak rendjét, tisztaságát.
- A gyerekekkel, szülőkkel közösen ültetünk fákat, virágokat, melyeket rendszeresen gondozunk.
- Feladatunk megtanítani őket a takarékosagra, az energia ésszerű használatára. Évente két alkalommal gyűjtünk papírt.
- Megtanítjuk őket az élővilág megbecsülésére, megóvására.
- Rendszeresen részt veszünk környezetvédelmi pályázatokon.

2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

a) Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja

- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai

- a teremtő Isten gondoskodásának megélése;
- gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
- az érzelmi nevelés segíti a gyermeket a különbözőségek elfogadásában,
- segítse a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának fejlődését, éntudatának alakulását, engedjen teret, önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek,
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;

- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
- az egyházi, világi ünnepek megélése.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, közös élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben. Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

b) A közösségi nevelés

A közösségi nevelés célja és feladata

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akaratilag tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás stb.),
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése,
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának szinterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbéli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.).

Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az adatlapok kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánnal tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, sohasem szégyenítjük meg a gyermekeket.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük,
- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.2.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a

gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Anyanyelv:

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat. Az anyanyelv fejlesztése a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel, a nevelési folyamat egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni, és a gyermekek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme.

Az anyanyelv szerves része a nevelés egész folyamatának.

- A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja az óvónő és a gyerekek között szeretetteljes viszony, a jó csoportlégtör.
- Az óvodapedagógus beszéde kifogástalan, követésre méltó, egyszerű, de változatos legyen.
- Differenciált foglalkozás a nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő, és a kiemelkedően fejlett gyermekekkel.
- Külön idő biztosítása az anyanyelvi játékok számára. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- A mese-vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, kiemelt szerepet kap.
- A bábozás – dramatizálás szerves része anyanyelvi feladataink egyénre szabott megvalósításában.
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.
- Egyházi tartalmú mesék, történetek által a szókincs bővítése.

Célunk:

- Tájékozódás a gyermekek anyanyelvi fejlettségének szintjéről (hibák, hiányosságok kiszűrése)

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai hangsúly rendszer), grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- A hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése.
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése.
- A szeriális (sorrend) felfogás és kivitelezés erősítése.
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül.
- A téri és idői ritmusérzék fejlesztése.
- Az anyanyelvi kódok helyes elsajátítása.
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsfejlesztés.
- A beszédmegértés képességének fejlesztése.
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése.
- A beszédkedv felkeltése és megőrzése.

Tartalom:

- Beszélgetések a napi tevékenységek során.
- Beszélgető körök szervezése
- Beszédművelés:
 - beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése,
 - helyes-értési gyakorlatok: légző-gyakorlatok, hangadás-gyakorlatok, zöngés-zöngéstelen hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvgyötrők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartam-gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok, hangutánzó-gyakorlatok, hangfelismerés.
- Idő - és téri egymásutánosság felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések).
- a beszédhibás gyerekek logopédus által történő speciális fejlesztése,
- játékos beszédindítás,
- elemi kommunikáció megindítása,
- hangdifferenciálások,
- szókincs fejlesztése,
- helyes ejtésre szoktatás,
- a családon belüli kommunikáció irányítása és pedagógiai támogatása,
- a beszéd és mozgás koordinálása.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Legyen képes a hangokat tisztán képezni és ejteni.
- Beszéljen sokat, a kérdésekre adjon választ.
- Rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
- Jól használja a helyes kifejező ragokat.
- Beszédben használjon egy-egy több jelentésű szót.
- Minél több új szót használjon mondatalkotásában.
- Nyelvhelyességnek megfelelően fűzze mondatait.
- Vegyen részt nyelvhelyességi gyakorlatok végzésében.
- Használjon kijelentő és közlő mondatokat.
- Törekedjen az összefüggő beszédre.
- Csoportos beszélgetés során legyen kialakult beszédfigyelme.
- Beszédben használjon metakommunikációs elemeket érzelmeik kibontakoztatására.
- Törekedjen egymás türelmes és figyelmes végig hallgatására.

Értékelés:

1. Folyamatos megfigyelési szempontok:

- helyes-ejtés, hangképzés helyessége,
- kifejezőképesség szóban,
- beszédkedv,
- beszédfigyelme,
- emlékezet fejlettsége,
- bekapcsolódás a közös tevékenységbe,
- utánozókedv és ismételt játékos begyakorlások száma és szintje,
- szókincs.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfigyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartására.

b) Az értelmi nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről. Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek. Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

Óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak, mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el. Intézményünk tárgyi felszereltsége és óvodapedagógusaink érdeklődési köre, nyitottsága, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

2.3. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

2.3.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Az egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

2.3.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

2.3.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőlészavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek

egyéni terheltségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. Részben osztott, osztatlan óvodai csoportokkal dolgozunk, a tervezőmunka az éves munkaterv alapján történik. Az óvodapedagógusok heti projectben előre tervezik meg fejlesztő munkájukat, melyben figyelembe veszik az évszakok változását a helyi hagyományokat, az egyházi ünnepeket. Tevékenységközpontú óvodai nevelési programmal dolgozunk. A tevékenységek tervezésekor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amely a gyermekek fejlődésében mutatkozik meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás. A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk évente két alkalommal, melyeket a szülőkkel megismertetünk. A feljegyzések a gyermekek megismerését, fejlődését tükrözik. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációk a tudatos munkát segítik, segítséget adnak számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről. Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében. Az óvodai élet tervezése, szervezése során előtérbe kerülnek a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek illetve a nagycsoportos korú gyermekeknél az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek. A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap. A napirend, hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Iskolaelőkészítés az óvodában

A 2025. április 23-ával hatályba lépett 77/2025 (IV.15.) kormányrendelet módosításainak megfelelően az alábbiakban szabályozzuk az iskolába készülő gyermekekkel kapcsolatos teendőket.

Az óvodában a nagycsoportos korú gyermekek számára napi rendszerességgel 45 perces időtartamban szervezünk játékos, élményalapú fejlesztő foglalkozást, amely az iskolára való felkészítés célját szolgálja. A foglalkozások egyéni képességekhez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét és tanulási stílusát.

A foglalkozások célja:

- feladattudat kialakítása
- figyelem és emlékezet fejlesztése
- társas kapcsolatok alakítása (felnőttel, gyerekekkel)
- tapasztalati következtetések, összefüggések
- beszédhanghallás, relációs szókincs fejlesztése
- logikus gondolkodás, elemi számolás előkészítése
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése,
- finommotorika, grafomotorika megalapozása.

A minden délelőtt összességében 45 percen a nagycsoportosoknak kötelező, a kis- és középső csoportosoknak választható jelleggel biztosítunk feladatokat, így sok mozgással, mesével, játékkal, tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük is. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődés üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

A tanköteles kor előtti év október végén vagy november elején diagnosztikus mérést végzünk, saját felmérőlap és megfigyelés módszerének használatával. Ez egy átfogó diagnosztikai vizsgálat, amely az alábbi 7 területet foglalja magába:

- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az úgynevezett **írásmozgás-koordináció**.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a **beszédhanghallás**.
- A nyelvileg közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője a **relációs szókincs fejlettsége**.
- A matematikatanulása az **elemi számolási készség** fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, gondolkodás kritikus feltétele többek között a **tapasztalati következtetésnek** és
- a **tapasztalati összefüggés** megértésének a fejlettsége.

- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő kritériuma **a társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége** (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás

A tanköteles kor előtti évben a gyermekek fejlődésének nyomon követését heti rendszerességgel végzik a pedagógusok. Elsősorban a megfigyelés módszerét alkalmazva, az iskolaelőkészítő foglalkozás keretein belül. A foglalkozáson az iskolába készülő gyermekek vesznek részt - szükség szerint külön csoportszobában is -, az óvodapedagógusok az óvoda saját, iskolára felkészítő programja szerint fejlesztik készségeiket, képességeiket.

2.3.4. Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Szabad játék és párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban, • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mozgás, mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, torna-teremben, vagy a szabadban) • Tervszerű kötött vagy tervszerű kötetlen tevékenységek (óvodapedagógusok döntése alapján meghatározott időpontban tisztálkodás, előkészület a tízóraihoz, tízórai,) • Játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek, fejlesztés. • Tisztálkodás, étkezés, öltözködés • Külső világ élményei, ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak közvetítése. • Munka jellegű tevékenységek • A tevékenységekben megvalósuló tanulás • Verselés, mesélés • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mindennapos mozgás • A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése) • Iskolaelőkészítő tevékenységek, feladatok • Részképességek fejlesztése egyéni formában • Valamennyi olyan játéktevékenység, melyet igényel a gyermek.
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Öltözködés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészületek • Étkezési ima, ebéd • Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez • Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mese, ének • Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
15.00-17.00	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos ébredés, testápolás, uzsonna • Gondozási feladatok • Szabad játék a teremben vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig

2.3.5. Tevékenység szervezeti formája

Életkor és fejlettség szerint	Kötetlen tevékenység	Kötött tevékenység	Kötetlen vagy kötött tevékenység	Tevékenységek szervezése a nevelési év folyamán	Megvalósítás
3-4 évesek	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése • Verselés, mesélés • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mindennapos mozgás 	Hitre nevelés Mindennapos mozgás, Mozgásos játék		november 1- május 31	<i>egyéni,</i> <i>mikro-</i> <i>csopartos,</i> <i>a témakörnek</i> <i>és a</i>
4-5 évesek	Verselés, mesélés	Hitre nevelés Mindennapos mozgás, Mozgásos játék	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése • Verselés, mesélés • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mindennapos mozgás 	október 1- május 31	<i>fejlesztésnek</i> <i>megfelelően</i> <i>frontális</i> <i>mozgás és</i> <i>óvodapeda-</i> <i>gógusok</i>
5-7 évesek	Vers, mese	Hitre nevelés Mindennapos mozgás, Mozgásos játék	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése • Verselés, mesélés • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mindennapos mozgás 	szeptember 15-május 31	<i>megítélése</i> <i>alapján</i> <i>más</i> <i>tevékenység</i> <i>is</i>

HETIREND

szeptember 1-től május 31-ig			
Kötött tevékenység		Kötött vagy kötetlen tevékenység (Szabadon választható tevékenység)	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Hitre nevelés			
Mindennapos mozgás Mozgásos játékok	A hét meghatározott napján	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Munka jellegű tevékenységek 	A hét minden napján
Mindennapos mozgás	Azokon a napokon, amikor nincs mozgás-tevékenység	Külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Ének, zene, népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás	Nincs meghatározott napja (a gyermekek spontán érdeklődése alapján, gyermek vagy az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok megbeszélése szerint)

*Ez a táblázat a minimum tevékenység szervezését tartalmazza!

HETIREND

június 1-től augusztus 31-ig			
Kötött tevékenység		Kötött vagy kötetlen tevékenység Szabadon választható tevékenység	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Hitre nevelés			
Mindennapos mozgás, mozgásos játékok	A hét minden napján	Játék Külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Ének, zene, népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás Munka jellegű tevékenység A tevékenységben megvalósuló tanulás	Nincs meghatározott napja, a gyermekek spontán érdeklődése alapján, a gyermek vagy óvodapedagógus kezdeményezésére.

*Ez a táblázat a minimum tevékenység szervezését tartalmazza!

Tevékenység szervezeti formája június 1-jétől augusztus 31-ig

Életkor és fejlettség szerint	Kötött	Kötetlen	Megvalósítás
3-7 évesek	Hitre nevelés Mindennapos mozgás, mozgásos játék. Mindennapos mozgás a gyermekek által ismert mozgásanyagra alapozva.	A többi tevékenységek szervezéseit a gyermekek érdeklődéséhez, és a napi időkerethez igazítjuk. Az óvodapedagógus feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása. A gyermekek tevékenységeik során megszerzett ismereteiket spontán érdeklődésük alapján gyakorolhatják, gazdagíthatják.	<i><u>Egyéni, mikro-csoportos,</u></i> <i>a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően <u>frontális</u> mozgás és óvodapedagógus megítélése alapján más tevékenység is.</i>

Alkalmazott dokumentumok:

- OviKRÉTA
- DIFER mérőeszköz

Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Az egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

1. Család - óvoda:

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feladata a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait.

Cél: Minél tartalmasabb szorosabb kapcsolat kiépítése az együttnevelés érdekében. A szülőt partnerként tekinteni a nevelés folyamatában.

Legszorosabb kapcsolatot az óvodába járó gyermekek családjával kell kialakítani.

- A napi kapcsolattartás lehetőségének biztosítása.
- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
- A családi nevelés megismerése.
- Család és az óvoda szoros együttműködése a nevelés folyamán.
- A családi nevelésben végbemenő funkcionális zavarok, változások korrigálása.
- A hátrányos körülményekben élő gyermekek felzárkóztatása, nevelésben felmerülő hiányosságok pótlása.

Családlátogatás:

Az óvodába érkező gyermek környezetének megismerése a feladatunk. Beszélgetés során tájékozódunk a gyermek helyéről a családban. Megismerkedünk a családi nevelés folyamatával, a család mindennapi szokásaival.

Beszoktatás szülői segítséggel:

A gyermek új emberekkel, környezettel, szokásokkal találkozik. A beszoktatás ideje biztosítson folyamatosságot, könnyítse meg, a szülőtől való elszakadást, egyéni beszoktatási tervvel.

Szeretetteljes fogadással megkönnyítjük a változás töréseit.

Közös programok, ünnepek:

A mindenkori lehetőségek biztosításával, egyre bensőségesebb kapcsolat kialakítása a család és az óvoda között. Egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerése a tartós kapcsolat elmélyítését segítse elő.

- Játsonapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- kirándulás katolikus hitükhöz kapcsolódó helyekre,
- közös szentmisén való részvétel,
- ünnepeinken való részvételek,
- családi nap,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Fogadóóra

A megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja.

Internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei, oviKRÉTA.

Honlap, faliújság, zárt és nyilvános facebook csoportok.

Nyílt napok:

A családnak lehetőséget biztosítunk, hogy aktívan bekapcsolódhassanak az óvoda napi életébe. Megfigyelhetik a gyermekük helyét a csoportban, viselkedését a közösségben, társas kapcsolatuk alakulását.

Szülői értekezletek:

Az óvodát, a csoportot, a gyermeket és a szülőket érintő kérdéseket beszéljük meg. Az értekezlet szervezésével lehetőséget teremtünk, hogy minél oldottabb legyen a hangulat. Minden szülő érezze azt, hogy ha véleményt tud nyilvánítani, szívesen fogadjuk ötleteit. Törekszünk az őszinte, bizalmas beszélgetés megteremtésére.

Szülői Szervezet és Óvoda

Cél: A szülők reprezentatív bevonása az óvodai életbe, együttműködés, véleménynyilvánítás, javaslattevési jogok gyakorlásával, az óvoda működésének, az óvodában folyó munkának a segítése.

Az óvodában működő „Szülői Szervezet” munkaközösségként működik együtt.

2. Kapcsolattartás egyéb nevelési-, oktatási-, szakszolgálati-, kulturális intézményekkel

2.1. Iskola:

Cél: Igyekszünk megteremteni, hogy az óvoda-iskola kapcsolatrendszer alkalmazkodjon a helyi szokásokhoz, sajátosságokhoz. Felvállaljuk a mindenkori nyitottságot és zökkenőmentes átmenet segítségét az iskola felé.

A kölcsönös pedagógiai munka megismerése. Látogatások szervezése az első osztályokba, illetve tanító nénik a nagycsoportba.

- Az iskolába menő gyermekek látogatják az első osztályosokat, ismerkednek az iskola épületével és környezetével.
- Volt régi óvodások, ballagó iskolások ellátogatása régi óvodájukba.
- A leendő tanító nénik közvetlen beszélgetése, tájékoztató jellegű értekezése a szülőkkel.

2.2. Bölcsőde:

Cél: Megteremtjük a bölcsőde - óvoda kapcsolatrendszer együttműködését a helyi szokásokhoz, sajátosságokhoz alkalmazkodva. biztosítjuk a nyitottságot és zökkenőmentes átmenet segítségét az óvoda felé.

- A kölcsönös pedagógiai munka megismerése. Látogatások szervezése az óvodai csoportokba.

2.3. Pedagógiai szakszolgálatok:

Cél: A szakszolgálaton keresztül igénybe vehető szolgáltatások megkeresése, kihasználása a gyermekek fejlesztésének érdekében.

- Nevelési Tanácsadó.
- Speciális Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság.
- Pszichológus, gyógypedagógus, konduktor jelenlétét szükség szerint biztosítjuk, folyamatos munkakapcsolatot szervezünk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek érdekében.
- Logopédus. Lehetőséget biztosítunk 4 éves kortól logopédiai foglalkozásra javasolt gyermekek szakszerű foglalkoztatására. Biztosítjuk a korai fejlesztést a rászoruló gyerekek részére.
- Gyógytestnevelő.

2.4. Egészségügyi szakszolgálatok:

Cél: Éves munkaterv kidolgozásával a kapcsolatrendszer folyamatának kiépítése.

- Orvos, szakorvos,
- védőnő,
- fogorvos.

2.5. Gyermekek és Ifjúságvédelmi Intézmények, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat:

Cél: Jelzőrendszerként működve, folyamatos kapcsolattartás és együttműködés.

- Szociális munkás feladatellátása az intézményben.
- Speciális szakismeretekkel segítenek a rászoruló családok és gyermekek gondjainak enyhítésében.

2.6. Közművelődési Intézmények:

Cél: Kulturális rendezvényeken való részvétel lehetőségeinek biztosítása óvodapedagógus vezetésével, illetve egyénileg szülőkkel

- Színház,
- Faluház,
- Könyvtár,
- Sportcsarnok.

2.7. Kapcsolattartás a Szociális Alapszolgáltatási Központtal:

Cél: kölcsönös látogatások, hagyományok megismerése, ápolása, rendezvényeken való részvétel, közös ünneplés az idős emberekkel.

2.8. Kapcsolat a Nemzetiségi Önkormányzatokkal:

Cél: A Cigány, és Román Nemzetiségi Önkormányzatok és az óvoda igényeinek összehangolása. Jelzőrendszerként működjenek az óvoda felé. Partnerközpontúság gyakorlati megvalósítása.

3. Kapcsolat a fenntartóval, a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézményekkel

3.1. Fenntartó

Cél: Szoros együttműködés a fenntartóval. Törvényesség betartása mindkét fél részéről. Partnerközpontú kapcsolat kiépítése a gyermekközpontúság szem előtt tartásával.

- Konzultáció az intézményt érintő szakmai gazdasági döntéshozatal előtt.
- Közös rendezvények, kulturális feladat megoldása.

Kapcsolattartás:

- az intézmény fenntartójával,
- a társintézményekkel.

3.2. Szent Mihály Plébánia

- plébánosával,
- hitoktatóval.

3.3. Pedagógiai Intézet

Cél: Időben tájékozódjuk a továbbképzések, szakképzések, egyéb konferencia jellegű előadások lehetőségeiről.

- Szakmai továbbképzéseken való részvétel.
- Szakképzés igénybevétele.
- Részvétel konferenciákon, tájékoztató előadásokon.

3.4. Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

4. Kapcsolat az Apátfalva Község Óvodásaiért Közhasznú Közalapítvánnyal

2.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

2.4.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka

- A hit vallásból ered, szükséges a példa is:
 - megtapasztalás
 - érzelmi biztonság
 - szerető elfogadó légkör
 - összetartozás élménye
 - iskolába lépés idején a hit tovább élése

- Az óvoda missziós feladatai:
 - A családok bekapcsolása az egyházközség életébe
 - A közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő

- A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét
 - köszönési mód
 - mindennapos lelki beszélgetés
 - étkezés előtti és utáni imádság
 - templomlátogatások
 - játék
 - délutáni pihenés előtti ima,
 - hazamenetel előtti ima
 - A liturgikus év eseményei
 - Karácsonyi ünnepkör
 - Húsvéti ünnepkör
 - / Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése /
 - Templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
 - Templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
 - Közös szentmise látogatás a családokkal
 - Imádságok tanulása

Erkölcsei nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények)

- Közös élményeket nyújtó tevékenységek
- Erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása / együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat /
- Biztonságérzet erősítés / feltétel nélküli szeretet, elfogadottság élménye /

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók viselkedése.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés megtanítása,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése.

Az óvodapedagógus feladata

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modellértékű az óvodában dolgozók kommunikációja, példamutató viselkedése.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitünkről (keresztény értékrend normái, Jézus életének fontosabb eseményei, ünnepeink tartalma).

A családdal közösen kialakított keresztény viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élik hitüket.

A nevelőtestület lelkiiségének erősítése

Az elmúlt évek során a hitre nevelésben több hagyományunk alakult ki, amelyek a nevelőtestület lelkiiségét hivatottak erősíteni, fejleszteni, és amelyeket továbbra is folytatni kívánunk. Ilyenek pl.: az egyházközség plébánosa látogatja az óvodáinkat, beszélget, játszik a gyermekekkel, felnőtt közösségünknek hitéleti foglalkozásokat tart, tovább visszük értékeinket, elmélyülünk hitünkben.

2.4.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Célunk:

- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek biztosítása.
- A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása.
- A szociális kreativitás, kommunikáció és kooperáció fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktus megoldások).
- A játék rendjének szokássá válása.
- Egészséges versenyszellem kialakítása.

- A szociokulturális hátránnyal felkerült gyermekek integrált fejlesztése.

A játéktevékenység fajtái:

a) Gyakorlójátékok:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése,
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok; ritmusjátékok, - egyszerű szabályjátékok-játékszabályok megismerése, elfogadása, követése,
- A részképességekben enyhe lemaradást mutató gyermekeknél (szerepjáték és konstruáló játék).
- A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kezűgyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

b) szimbolikus- szerepjátékok:

- Egyszerű szabálykövetések (egyéneként és csoportokban),
- jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása,
- a játékszabályok elfogadása és betartása,
- a környezet jelenségeinek eseményeinek beépítése, önálló vagy csoportos játékban.

A szimbolikus játék az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokot játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játék a szerepjáték az a formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet.

c) konstruáló játékok:

- összerakogató, összeszerelhető játékok, egyéni elképzelések alapján,
- összerakogások, szerelések, egyszerű az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (valóság és a képzelet közelítésével)

d) szabályjátékok:

A szabályjáték pontos, meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek önként vállalják. A játék örömét a növekvő feszültség és megnyugvás

váltakozása adja.

- Verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

e) udvari játéklehetőségek:

A fent felsorolt játékfajták illetve játéktevékenységek mellett nagyobb teret kap a mozgás:

- nagy mozgások fejlesztése (mászókák, korlátok stb.)
- egyensúlyérzék fejlesztése, (célirányos eszközökkel)
- vesztibuláris rendszer mozgósítása,
- ügyesség, gyorsaság fejlesztése.

f) A barkácsolás:

- játék és munkatevékenység is. Elkészítjük a különböző játékokhoz szükséges eszközöket, kellékeket, de cél a sérült játékeszközök megjavítása is.

g) az óvodapedagógus játéka a gyermekekkel:

- az óvodapedagógus olyan tudatos tevékenysége, melynek segítségével adott gyermekkel játéktevékenységen belül egy-egy területen részképességeket fejleszt, illetve tehetséggondozást végez.

A játék során:

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan,
- jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- az óvodapedagógusok feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség,
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata,
- megjelenik az anyanyelvi nevelés,
- formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége,
- erősödnek a katolikus magatartásformák és szokások.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása. A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoporthoz nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz, a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoporthoz ne zavarjanak.

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni.

A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra. A játékidő vége felé igyekszünk a gyermekeket a játék lezárásához, nyugvópontra juttatni.

A nyugodt, elmélyült játéklétkört elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

Óvodáinkban fontosnak tartjuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, és jó ízlésre nevelnek. Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékaikban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelésével megismertetjük annak személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszínten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

A gyermekeket a kudarcok elviselésére neveljük, példát mutatva arra, hogy egymás sikerének is lehet örülni. Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettelegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az

igazságosságra, kialakuljon szabálytudatuk, önértékesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsüljék meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.

Mіндеzen tulajdonságok fogékonyá teszik őket a keresztény értékekre.

A fejlődés várható eredménye

Az óvodáskor végére a gyermek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesz egy játéktémában, játékában meghatározó a szerepjáték, ill. annak elemei. Keresi mások társaságát, konfliktusai önálló megoldására törekszik, képes bonyolult építmények létrehozására. Kedveli a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszik.

2.4.3. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítı, átlelkesítı szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belsı képvilágot jelenít meg. A belsı képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb

formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Mese-vers dramatizálás, bábozás:

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozunk, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti-, keresztényi tudatuk. A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ viszonylatairól, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük.

A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük. A gyermekek és az óvodapedagógusok is báboznak. A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk.

A megismert mese, vers ünnepeken való előadása növeli azok értékét. Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet.

A gyermekek saját vers- és mese alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük. Egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk. A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

A legidősebb korosztály versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

Teremtünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg, ritmus és mesemondásához.

A DIFER fejlesztési rendszerébe nagyon jól beágyazódnak a mesék. A mesetudat fejlődése mellett fontos a gyermeki logikus gondolkodás tudatos fejlesztése, a mesélést követő beszélgetésekkel, melyek a cselekmény összefüggéseire, egy-egy fontos részletére utalnak. Ezek az összefüggések reálisak, fiktívek, elemiek, egyszerűek, összetettek, lehetségesek, hipotetikusak. Ennek alapján a beszélgetést kezdeményező óvónő kérdéseire következtetéseket fogalmaznak meg. Segítsük elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. A kedvenc meséből átvett fordulatokból szívesen szerveznek játékot. Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.

Célunk:

- Igény kialakítása az irodalmi élményekre - irodalmi fogékonyság megalapozása.
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvel való helyes bánásmód elsajátítása.
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése.
- Mese, vers, mondókák iránti szeretet alakítása, az irodalom megszerettetése.
- A mondókák, mesék, történetek, mondák, nyelvi kultúrájának megismerése, a néphagyomány ápolása.
- Klasszikusaink és a mai magyar költőink gyermekekhez - gyermekeknek szóló verseinek megszerettetése.
- Bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.
- A kiválasztott mesékkal, versekkel, mondókákkal, a gyermekek érzelmek, erkölcsi

érzék fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,

- keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése.
- A mozgással kísérhető versek során nagy mozgások fejlesztése, szem-kéz koordináció fejlesztése, térpercepció, a tér bemozgása.
- Verbális fejlesztés, testrészek, cselekvések, irányok, helyzetek, formák megismerése.
- A báb, a bábjáték adta érzelmi kifejező eszköz megszerettetése.
- A dramatizálás adta fejlesztési lehetőségek kibontakoztatása (nagymozgás, szereplési vágy, beszédképesség, kifejezőképesség).

Tartalom:

- Vers- és mesemondások.
- Irodalmi művek hallgatása - mondókák (népi mondókák, rigmusok, kiszámolók, hintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők), mesék - verses mesék – versek.
- Irodalmi művek dramatizálása - tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzelmek kifejezése mimikával, tekintettel, gesztikulációval.
- Irodalmi művek eljátszása - dramatizálás, bábozás.
- Könyvek, folyóiratok nézegetése.
- Színházi élmények nyújtása (gyerekelőadások, bábszínházi előadások).

Feladatok:

- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- bábozás, dramatizálás
- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,

- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- könyvtárlátogatás,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- viselkedésformák kialakítása,
- pszichikus realitásra való ráébredtetés,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- vidám, humoros alkotások mondása,
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, és ismerje mozgásait.
- Kapcsoljon ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalomhoz.
- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit, nevezze meg azokat /szereplők, események/.
- Szívesen, örömmel hallgasson mesét.
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal.

A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik. A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását. Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására. (motiváció, színes előadásmód, stb.).

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.4.4. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelés célja:

a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése, zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül, távlati cél „zenét művelő,

élvező és értő emberek kiművelése.” (Kodály Zoltán)

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok a népi gyermekdalok az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvoda mindennapi része, mint a napi mese vagy séta. Tehát e tevékenység is komplexen jelenik meg, napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjáték játszására. Ahogy a verset, úgy a dalt, mondókát is hozzákapcsoljuk tevékenységeinkhez, környezetünk jelenségeihez. Az énekes népi gyermekjátékok és válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek alakításában.

Célunk:

- A gyerekek zenei élményekhez juttatása - az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével közös éneklésen és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül.
- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése.
- Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.
- A népi hagyományok –a kortárs művészeti alkotások, a műzenei, és más népek dalainak zenéinek megismertetése.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése.
- Nagymozgások fejlesztése, egyensúlyérzék fejlesztése, finom-motorika fejlesztése, szem-kéz -láb koordinációjának fejlesztése.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.
- Hangszerek használatának megismerése, gyakorlása.
- Zenehallgatás által változatos élménynyújtás (IKT eszközök).
- A gyermekek megismertetése az egyházi dalokkal, énekekkel.

Tartalom:

- Magyar népi énekes-mozgásos játékok, más népek dalai, kortárs művészek dalai, játékaik egy- és kétszemélyes játékok.
Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, höcögtetők, lovagolók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók, stb.
Körjátékok és dalaik (fogyó és gyarapodó játékok párválasztók, sor és ügyességi játékok).

- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játékaik - más népek dalai:
Táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók, vonulások, táncok, átalakuló játékok kapcsolódós játékok, kapuzók).
Népszokások a négy nagy ünnepkörhöz kapcsolódva.
- Egyházi dalok, énekek.
- Gyermeknek írt műdalok.
- Hangszeres zene hallgatása: magyar népzenei alkotások (vokális és hangszeres zene), műdalok alkalmi dalok (ünnepek dalai).
- Rögtönzött hangszerek készítése.

Feladatok:

- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,
- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),
- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
- a gyermekek személyiségének: érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
- a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt, mely kifejezőbbé teszi az imádságot.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Tudjon kb. 20 magyar dalt elénekelni.

- Énekeljen hat hangterjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat.
- Felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal.
- Énekeljen vissza dallamot.
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Legyen képes az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására.
- Tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Törekedjen a tiszta éneklésre.
- Szívesen énekeljen egyházi énekeket.
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.
- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva.
- Ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját).
- Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).
- Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot.

A zenei nevelés tartalma

a) Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék, másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak. A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzékét és segítik a beszédkedv felkeltését.

b) Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását. Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják. A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják. A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük. A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú

gyermekekhez. A népi gyermekjáték egyszerű, természetes, játékok mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncsal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánc kultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

c) Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

d) Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmeket tükröző művek befogadásához, figyelmes végig hallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek

figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes, a vidám, játékos légkör, a közös játéklehetőséggel motiváljuk őket. A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszegyenülés lehetőségét.

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja:

érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket,

érzelmi témákat megjelenítésével fejlődik az esztétikai érzéke.

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.”

A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A napi tevékenységek során komplexen jelenik meg, a nap bármely szakaszában végezhető a megfelelő feltételek biztosítása mellett. A gyermek, az őt környezetében érő spontán vizuális ingerek és a kezdeményezett tevékenységek hatására, egyaránt fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Fontosnak tartjuk, az eszközök használatával való megismertetést, különböző technikák megmutatását, mivel ezek gyakorlása, pontosítása juttatja el a gyermeket arra a szintre, hogy „művei” kifejezővé váljanak, tükrözzék a világról szerzett ismereteiket. Sokrétű tapasztalatot szerez a körülötte lévő tárgyakról, dolgokról, azok viszonyáról, térbeli elrendezéséről.

„Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.”

Célunk:

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően.
- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagítása.
- A vizuális jelrendszer megismertetése /pont, vonal, folt, színek, formák/.
- A vizuális megértés, befogadás alapozása.
- A képi, - plasztikai, - konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása.
- A vizuális percepció fejlesztése.
- Taktilis (tapintás) ingerek erősítése.
- Az ingerek más ingerekkel történő integrálása.
- Szín és formavilág gazdagítása.
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése (különböző anyagok és technikák megismertetése).
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt.
- Kézmozgások finomítása.
- Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása.
- Sokféle lehetőség megmutatása képi, - térbeli megjelenítésre.

- A térbeli tájékozódó-képesség fejlesztése.
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása.
- Tehetséggondozás

Tartalom:

Vizuális percepció

- alak, háttér: keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása, alak és háttér cseréje,
- alakállandóság: formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása,
- térbeli helyzet: tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete,
- térbeli viszonylagosság: két tárgy helyzetének megnevezése, alak-kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés.

Vizuális nyelv:

- képalakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, forma, színek),
- képfelület kitöltése,
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus),
- Vizuális - taktilis ingerek - újfestés.

Kifejezés:

- táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása,
- egyszerű természeti és mesterséges formák megfigyelése, ábrázolás,
- képpalkotás saját élmények, emlékezet útján,
- képző - és népművészeti alkotások képek nézegetése,
- technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

Vizuális kommunikáció:

- színek keverése,
- mindennapokban használt információs jelek, megismertetése (közlekedési jelzőtáblák, járművek jelei, egyszerű ábrák).
- építés,

Tárgyi - és környezeti kultúra:

- tárgyalakítás szabadon, térrendezések, konstruálás, mintázás,

- anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyözés, termések, kavicsok, homok, építőkocka, hó, gipsz).

Feladatok

- érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- vallásos témák megjelenítése,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, és rendezőképességek alakítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése,
- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok eszközök tulajdonságainak megismerése,
- az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása. (pl. játékokhoz kiegészítők készítése, környezetünk díszítése),
- kreativitás, önkifejezés, kez ügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái

- szövés, fonás, körmöcskésés, agyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés.

Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A gyermek szívesen rajzoljon, mintázzon, kézimunkázzon.
- Tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat.
- Használja a képi kifejezés eszközeit.
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.

- Emberábrázolásban jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján.
- Megfelelően használja az eszközöket - rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térviszonyokat.
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni.
- Készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Legyen véleménye saját és társai „műveiről”, műalkotásokról.
- Rendelkezék koordinált szem és kézmozgással.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.4.6. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának,

formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján. A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás), fontos szerepük van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

A programunk lényeges eleme a testi fejlesztés, amely a rendszeres mozgáson keresztül a mindennapi testnevelés keretében történik az óvodában. Napi 20-30 perces testmozgás és a heti egy szervezett testnevelés foglalkozás, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, hozzájárul a mozgásigény kielégítéséhez, kondicionális, koordinációs és motoros képességek fejlesztéséhez, fontos szerepe van az egészség megőrzésében és óvásában.

A mindennapi testnevelés, célszerű mindenkor a szabadban végezteni, és minél több lehetőséget biztosítani a szabad mozgás kifejezésére.

A mindennapi testnevelés objektív feltételei:

Megfelelő hely biztosítása:

- A szabadban füves pályák kialakítása, - labdajátékokhoz -.
- Domb, nagyobb betonozott terület, kavicsos rész létrehozása, guruláshoz, ugráláshoz, szökdeléshez, kerékpározáshoz.
- Rögzített mászóakák, állványok, függőszerek biztosítása.
- Rögzített farönkök, szükségessége.
- Tornaszoba biztosítása.
- Tornaszerek, tornaeszközök.

A mindennapi testnevelés szubjektív feltételei:

- az óvodapedagógus személyisége,
- a testi neveléshez való viszonya,
- a testgyakorlatok mintaszerű végzése,
- együtt mozgás a gyerekekkel,
- az óvodapedagógus szakmai felkészültsége, tudatos szervezési készsége.

Célunk:

- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.

- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése.
- Pozitív személyiség-tulajdonságok erősítése
- Egészséges versenyszellem kialakítása.
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás).
- A mozgás és a mozgásos szabályjáték iránti igény kielégítése.
- Szabálytudat kielégítése.
- A szabad mozgás lehetőségeinek megteremtése.
- Baleset-megelőzés tudatosításának megerősítése.
- A növekedés elősegítése.
- A légző-, keringési-, csont - és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira.
- A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- A szem-, - kéz-, láb koordinációjának fejlesztése.
- A nagymozgások, rugalmasság, egyensúly párhuzamos fejlesztése.
- A testrészek megismertetése, testséma ismerete.
- A vesztibuláris (egyensúlyérzetet befolyásoló) mozgások végeztetése,
- Testi deformitások prevenciója

Tartalom:

a) Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra.

Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel való játékok. A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről. A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

b) Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást. A játékot, a játékosságot alapvető

eszközként alkalmazzuk. A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során. A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat.

Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánzójáték formájában kéziszerrel is),

gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kéziszerrel is),

támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),

kooperatív mozgásos játékok,

dobások (magas, mély, távol),

mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

A mozgás fő feladatai:

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgástapasztalataikat bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

Fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit (fejemelés, mászás, kúszás, ülés, állás, járás, futás).
- Tegyen különbséget a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben.
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni.
- Tartsa be és kövesse az adott szabályokat.
- Mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével.
- Legyen képes sor- és köralkotásra.
- Egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző szereken, emelt magasságban (10-30 cm) két lábon.
- Tudjon fél és páros lábon szökdelni.
- Ugorjon át kisebb akadályokat.
- Tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, vele célozni.
- A mozgásokban legyen kitartó.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése. Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása. A szervezett mozgás elemei tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A szervezett testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,

- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékoság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségadással, biztatással, dicsérettel,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.4.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Cél:

Környezettudatos magatartás kialakítása, a fenntarthatóságra nevelés erősítése. A megismerési folyamatok növelésével célként jelenik meg a közvetlen és tágabb környezetre

gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.

A természeti és társadalmi környezetről minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára. A gyermeket körülvevő környezet (hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok, stb.) megismertetése, megszerettetése és annak megóvására nevelés. A teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Megismertetjük és gyakoroltatjuk a gyerekekkel:

- minden élő tiszteletét
- az épített környezet esztétikájának megismertetését, szeretetét, tiszteletét.
- az emberi munka értékének megbecsülését, a szép megláttatását.

Tartalom

A gyermekek tevékenysége, a környezeti nevelés

3-4 éves gyermekek óvodába lépéskor ismerkedjenek meg az ott dolgozó felnőttekkel, az óvodával, közvetlen környezetével. Az óvodapedagógus irányításával figyeljék meg az évszakok váltakozását, szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Gyűjtsenek terméseket, leveleket az évszakok kincseit helyezték el a természetsarokban. Ismerjék meg a család fogalmát, beszélgessenek családjuk tagjairól. Ismerkedjenek meg az óvoda közvetlen környezetével és az ott található szolgáltatásokkal. Fedezzék fel az óvoda közelében előforduló növényeket, állatokat. Szerezzenek ismereteket a vadállatokról az óvodapedagógus segítségével. (kirándulás, videofelvétel, transzparenszek). Vegyenek részt a téli madáretetésben, gondoskodjanak védelmükről.

4-5 éves gyermekek tapasztalat és élményszerző sétáit az óvodapedagógus az óvoda közvetlen környezetében szervezze meg. A gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására törekedjen a megfigyelések során. Az évszakok jelenségeit az időjárás változását megfigyelésük után jelezzék, azonosítsák be az évszakokat ábrázoló táblákon. Keressenek összefüggéseket az évszakok váltakozása, az időjárás és az emberek tevékenysége között. Végezzenek rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtatást. Mutassák be családjuk tagjait, otthonukat. Ismerjék meg a gyalogos közlekedés szabályait. Látogassanak el a község

zöldegyes boltjába, postára, faluházba, könyvtárba, kísérik figyelemmel az évszakok növényeken okozott változását. Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket. Szerezzenek ismereteket környezetünkben élő háziállatokról, bogarakról, madarakról, azok védelméről, vegyenek részt téli etetésükben. Telepítsenek, ültessenek növényeket az óvoda udvarára, és gondozzák is azokat. Ismerkedjenek a szelektív hulladékgyűjtéssel. Vegyenek részt a komposztáló használatában.

5-7 éves gyermekek ismerkedjenek meg az óvoda tágabb környezetével, fedezzék fel az évszakok szépségét, az évszakok természetes színeit és árnyalatát, a növények fejlődési feltételeit, a környezet szennyeződéseit. Ismerjék meg a felnőttek munkáját, látogassanak el néhány munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak. Ismerjék meg a hónapokat, napokat, napszakokat és kössék össze az egyes tevékenységeinkkel. Gondozzák a csoportszobában lévő növényeket. Környezetre figyelő magatartás alakítása. Ismerjék a levegő szennyezettség, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, az újrahasznosítás és komposztálás fogalmát. Ültessenek növényeket és gondozzák is azokat.

- „Zöld” óvodai csoportszobák kialakítása. Természetes anyagokból készült berendezések elhelyezése a csoportszobában.
- A csoportszoba élősarkában való tevékenykedés: dugványozás, hajtás, csíráztatás stb.
- Természetsarokban történő ismeretszerzés: termések, levelek, kövek rendezése, kagylók válogatása. A „természet kincsinak” felhasználása a napi játékokban.
- Az udvaron található virágtartókba, kiskertekbe virágok, magok ültetése, magok gyűjtése.(A szülők bevonása a virágültetésbe)
- Az óvoda komposzt tárolójának rendszeres használata.
- Az óvoda vízgyűjtő edényének használata, öntözés.
- Az óvoda szemeteseinek igény szerinti használata, szelektív hulladék gyűjtés szokásainak gyakorlása.
- Az óvodák udvarain természetes anyagokból készült udvari játékok, ivókút, párapu biztosítása, használata.
- Madáretetők, madáritatók, madárodok kihelyezése.
- „Zöld könyvtár” létesítése
- Transzparens készítése (Az év fája, az év madara, az év vadvirága stb.)
- Természet és környezet védelmi ismeretterjesztő kisfilmek, média tartalmak közvetítése. Ismeretterjesztéshez infokommunikációs eszközök használata.

- „Zöld jelesnapok” megünneplése, életkornak megfelelő gazdag programokkal; Nemzetközi Hulladékgyűjtő Nap, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld Napja, Madarak, fák napja.
- „Fogadj örökbe egy fát” az évszakok változásának megfigyelése, gondozás.
- Kirándulások, élményszerző séták: lehetőségek (Maros-part, a Maros folyó, mint természeti kincs, homokkitermelő, túraösvény, (Kőrös-maros Nemzeti Park, mint védett terület adottságainak kihasználása, Apátfalvi Kék-ház, Apátfalvi Faluház kézműves programjai, kiállításai, Beke lovas-tanya, Makói Lombkorona sétány, Makói József Attila Múzeum skanzenje, Szegedi Vadaspark stb.)
- „A hulladék nem szemét” szemlélet érvényesítése. Barkácsolás újra hasznosítható anyagokból, eszközökből (WC-papír guriga, műanyag flakon, textíliák.)
- Papírgyűjtés, mellyel hozzájárulunk a természeti kincseink (fák, víz mennyiségi) védelméhez.
- Takarékoság a vízzel és az energiával (rendszeresen szellőztetünk, nem folytatjuk a vízcsapot feleslegesen, lekapcsoljuk a villanyt, energiatakarékos izzókat használunk stb.)
- Levegőtisztításra, párasításra, illatosításra gyógynövény illóolajok használata.
- Gyümölcs-nap az óvodában. Rendszeres, és friss zöldség és gyümölcsfogyasztás. Gyümölcs és zöldségsaláta készítése a gyerekekkel közösen.(családi nap keretében a szülők bevonása)
- Ovi-tej program.(heti rendszerességgel tej vagy tejtermékek fogyasztása.)
- Biztonságos Óvoda Program (ismerkedés a helyes közlekedési szabályokkal)
- Rendvédelmi nap az óvodában.

Feladat

- Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála),
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),

- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalakítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken,
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben,
- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.
- A fenntarthatóságra nevelés szellemében folyó óvodai nevelőmunka fejlesztése.
- Az óvodás gyerekek környezettudatos állampolgárrá nevelése, környezettudatos szemléletük, és magatartásuk megalapozásával, a természeti környezethez kapcsolódó pozitív érzelmi viszony kialakításával.
- A hozzánk járó gyerekek szüleinek, az óvoda dolgozóinak, környezettudatos szemléletének formálása.
- A környezeti neveléssel kapcsolatos információáramlás biztosítása a szülői értekezleteken és felhívó jellegű esztétikus faliújságokon.
- Az óvoda környezetében élő helyi közösségek értékeinek megismerése, azok védelme, fontosságának tudatosítása. Ezen értékek kisugárzása a helyi közösségek felé, a környezetharmónia megteremtése érdekében.
- Fontos, a spontán lehetőségek kihasználása az óvodai élet mindennapjaiban, a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve valósuljon meg a játékos tapasztalatszerzés.
- A szülőföld szeretetére nevelés, a helyi hagyományok, szokások, valamint tárgyi kultúra értékein keresztül, az őket körülvevő világ megismerése.
- Lehetőségek biztosításával ismerjék meg a hazai táj, a helyi hagyományok, és néphagyományok, szokások, és a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- A partnerkapcsolatok bővítésével, a nevelés helyszíneinek kiterjesztése, a lakókörnyezettel való kapcsolat harmonikus kialakítása.

A környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

A gyermekek érzelmi kötődésen keresztül jutnak el a környezetük megbecsüléséhez és védelméhez. A természeti, és környezeti értékeink iránti tiszteletre nevelés, a szülő föld, a lakóhely, az óvoda és a hozzá kapcsolódó személyek, szülők, óvónők, az itt élő emberek megismerése vezethet el oda, hogy a gyermek később egyértelmű és semmi mással össze nem téveszthető fogalomként értse, mi a hazaszeretet. A különböző séták, kirándulások, tevékenységek, a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását szolgálják, amelyek belsővé válása a természetben való kulturált viselkedést szolgálja.

Környezetalakítás:

A környezettel való sokrétű ismerkedés áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát. Az óvodai környezet alakítása, óvása folyamatos tevékenységet jelent.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek ismerik környezetüket, lakásuk címét, szüleik nevét, foglalkozását.
- Felismerik a közlekedési eszközöket, gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Különbséget tesznek az évszakok között, megismerik az időjárás változásait.
- Felismerik a napszakokat, tevékenységekhez tudják kötni.
- Megnevezik a napokat, hónapokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik a növényeket, azok gondozását.
- Tudják saját születési idejüket, helyüket, nevüket, jelüket.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket.
- Ismerik az viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szeressék, óvják környezetüket és törekedjenek annak megóvására.
- Válgják igényükké a természet értékeivel való takarékoság, az újrahasznosítás lehetősége.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban:

- Minden gyermek másként látja a világot, más nézeteket, szokásokat hoz a családból. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő tanulási környezetet hozzon létre, a gyerekekhez közel álló gyakorlati szituációk megteremtésével.

- A 3-7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése és megszerettetése érdekében.
- A közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, ez irányú szókincsük bővítése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- Az óvodapedagógus és az óvodai dolgozók környezethez, természethez fűződő viszonya, értékrendje minta a gyermekek számára. Törekednünk kell, hogy ezzel is a környezethez fűződő pozitív viszonyt alakítson, viselkedése minta értékű legyen.
- Az élővilág sokoldalú megismerésére törekszik, azáltal, hogy elegendő alkalmat, időt, helyet biztosít a tapasztalatszerzésre, cselekedtetésre, szervezzen irányított megfigyeléseket.
- Környezeti nevelésünk fejlődése érdekében több akkreditált továbbképzésen való részvétel.
- A környezeti neveléssel kapcsolatos szakirodalmak, ismeretterjesztő könyvek, digitális tanulási tartalmak használata.

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

A tevékenység szervezeti formáinak megteremtése

A gyerekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében témaköröktől függően mikro csoportban, vagy együttesen történik. Teremtsen lehetőséget az óvodapedagógus a közvetlen tapasztalatszerzésre, élményszerző séták, tevékenységek alkalmával. Történjenek közös megfigyelések, kísérletek. Lehetőség szerint minél több téma a szabadban történjen feldolgozásra.

Módszerek:

A nevelőmunka hatékonysága érdekében az óvodapedagógusok alkalmazott módszerei segítsék a tanulási környezet megteremtését. A tevékenységközpontú tanulásszervezéshez, tapasztaláshoz biztosítsanak megfelelő helyszínt, az alkalmazott módszerekben rejlő közösség- és személyiségformáló lehetőségeket. Kiemelt helyet kapjon a játék, a játékba integrált tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a tevékenykedtetés, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia, a kooperatív tanulási elemek alkalmazása.

2.4.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napon kívüli vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- a) örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- b) a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége és
- c) a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

A tevékenység tartalma

A gyermekek önkiszolgáló munkáját a gondozás fejezetében fejtettük ki részletesen, a közösségért végzett munkát pedig négy nagyobb egységre tagoljuk:

Feladatok:

Az önkiszolgálás;

- öltözködés,
- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.

A közösség érdekében végzett munka;

- a napon kívüli tevékenység (terítés, étkezés utáni teremrendezés)
- csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok

Az alkalmi munkák és egyéni megbízások;

- a környezet rendjének biztosítása
- segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
- egyéb megbízások teljesítése

Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;

- csoportszobában (dekoráció készítése, teremdíszítés),
- udvaron (segítés a kerti munkákban, növénygondozás),
- az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkészsé válnak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- önállóan végzik a már jól ismert munkákat,
- képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízásokat,
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- formálódik kötelességtudatuk,
- fejlődik kitartásuk, segítőkészségük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket. Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkaléggkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét. Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk. Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

a) az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;

b) a spontán játékos tapasztalatszerzés;

c) a játékos, cselekvéses tanulás;

d) a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

e) az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;

f) a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Kiemelt kompetenciák fejlesztése a tanulás folyamatában:

- érzelmek közvetítése által,
- a kezdeményezésre motiválás során,
- interaktivitás az együttlétekben,
- a gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben való megsegítése,
- az óvodapedagógus kellő mértékű és minőségű segítségadása, illetve a gyermekek

önállóságának fejlesztése.

Feladat

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása,
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetség észlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermeket pozitív értelemmel segítjük és biztatjuk a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- megteremtjük számukra a megfelelő környezetet a gyermek kreativitásának és cselekvő aktivitásának fejlődéséhez.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése. A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a fejlesztési tervet a gyermekekről egyénenként vezetett dokumentáció tartalmazza. Ennek elemei: a gyermek anamnézise, családlátogatás feljegyzései, a gyermek egyéni fejlettségi mutatói, a gyermek testalkatának, mozgásfejlettségének, érzelmi és akarati életének, társas kapcsolatainak, értelmi fejlettségének jellemzői, fejlődési mutatói. A gyermekeknél tapasztalt

részképesség-hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű. A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet lel a felfedezésekben.

A tevékenységek során biztosítsa az egyéni bánásmód, a differenciálás és az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység megvalósítását.

2.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges, a sikeres iskolai munkához.

Testileg egészségesen fejlődő gyermek jellemzői:

- Első alakváltozás, testarány megváltozása, fogváltás.
- Arányosan fejlett test, teherbíró-képesség.
- Harmonikusabb, összerendezettebb mozgás.
- Mozgáskoordináció, finommotorika erőteljes fejlődése.

Lelkileg egészségesen fejlődő gyermek, nyitott, érdeklődéssel készen áll az iskolába lépésre.

Tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek:

- Érzékelés, észlelés tovább differenciálódik.
- Tér észlelés fejlettsége, téri tájékozottsága
- Vizuális tájékozottsága, térbeli mozgásfejlettsége, testséma kialakulása.
- Az önkéntelen emlékezet: bevésés és felidézés mellett szándékos bevésés és felidézés.
- A megőrzés időtartama megnő, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Szándékos figyelem megjelenése.

- Nő a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a figyelemmegosztás és átvitel.
- Cselekvő - szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakulóban az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában kifejezi.
- Megfelelő a tempó, hangsúly, minden szófajt használ, mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.
- Végig hallgatja, megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről, tudja nevét, lakcímét szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat.
- Ismeri a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, szűkebb lakhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat azok gondozását, védelmét, felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit.
- A viselkedés alapvető szabályait ismeri.
- Kialakulóban vannak azok a szokások, magatartási formák melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális fejlettség:

A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Feladatok:

- figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet;
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához;
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, jellemzi a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, a szándékos bevetés és figyelem, a megfelelő kommunikáció, az elemi ismeretek önmagáról és a környezetéről, érzékelése és észlelése tovább differenciálódik),
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- a három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

2.6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

2.6.1. Gyermekvédelem

Cél: Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció. A gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztettség kialakulásának megelőzése. Segítségnyújtás a hátrányos és veszélyeztettség megszüntetéséhez, együttműködés a különböző szakemberekkel, társadalmi szervezetekkel.

A gyermekvédelmi munkát az óvónők végzik, a gyermekvédelmi felelősök segítségével.

Elsődleges feladatunknak tartjuk: megismerni a gyermekeket, környezetüket. Észrevenni a hátrányos és veszélyeztető körülményeket, kiszűrni a hátrányos és veszélyeztetett gyermekeket, családokat.

A hátrányos és halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- Megfigyelni a gyermek szociális magatartását, felmérni képességeit, teljesítményét, ha hiányosságokat tapasztalunk, akkor differenciált foglalkoztatással - fejlesztő terv készítése- felzárkóztatásra törekedni.
- Komoly problémák esetén szakember segítségét kérni (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, szociális segítő munkatárs, nevelési tanácsadó).
- Biztosítani kell a rendszeres óvodába járást, a napközis ellátást.
- Együttműködni a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén felvenni a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi koordinátorral.

A szülők körében végzett feladatok:

- Törekedni kell a jó hangulat kialakítására, az együttműködés megvalósítására. A szülők bizalmának megnyerése (a gyermek mindenek felett álló érdeke).
- A szülők nevelési nézeteinek formálása.

Hasznos lehet a gyakori személyes találkozás, beszélgetés a szülőkkel:

- Családlátogatás, anamnézis felvétel.
- Véletlen találkozások kihasználása.
- A gyermekek érkezésekor, távozásakor a rövid beszélgetések.
- Nyíltnapok, szülői értekezletek, fogadóórák ünnepek, munkadélutánok.

Az aktívabb szülők segítségével a szülői közösség formálása, az érdektelen szülők szemléletének megváltoztatása.

Szükség esetén környezettanulmány végzése.

Az óvodák gyermekvédelmi felelősei: óvodai épületenként 1-1 fő.

Feladatuk együttműködés az óvodapedagógusokkal, segíteni azok gyermekvédelmi munkáját. Szükség esetén segítenek a gyermek felzárkóztatásában, fejlesztésében. Az óvodapedagógus kérésére közösen végeznek családlátogatást, készítenek környezettanulmányt. A rászoruló gyermekek érdekében kapcsolatot tartanak a Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálattal, az óvoda orvosával, védőnővel, a polgármesteri hivatal gyámügyi előadójával. Szükség esetén javaslatot tesznek a gyermekvédelmi intézkedések meghozatalára. A Gyermekvédelmi Szolgálaton keresztül szakember segítségét kérik a problémás gyermek gondozásához, fejlesztéséhez. A gyermekvédelmi munkáról folyamatosan tájékoztatják az intézmény főigazgatóját. Évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát. A főigazgató, a főigazgató-helyettes, meghívottként részt vesz a gyermekvédelmi illetve gyermekjóléti ülésen, segíti a felelősök munkáját.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok.
- Családon kívüli környezet:
 - munkanélküliség,
 - váltakozó párkapcsolatok,
 - hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
 - életvitel az utcán történik,
 - kéregetésre kényszerítés,
 - életvitel az italboltban történik,
 - pszichiátriai kezelés.

2.6.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodáinkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását a főigazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

Az alapszabályban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így nevelő munkánkban a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

A köznevelési intézménynek biztosítania kell

(a) a diabétesszel élő, valamint

b) a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

A szülő, törvényes képviselő, a fent nevezett körülmény fennállásáról a köznevelési intézményt legkésőbb a gyermek óvodai jogviszonya létesítésekor tájékoztatja.

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

Óvodánkban megvalósuló integrált nevelés, oktatás/Apátfalva.

A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése: sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján enyhe mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd és a kiemelten tehetséges gyermekek integrált nevelése.

Óvodánkban megvalósuló integrált nevelés, oktatás/Királyhegyes.

A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése: sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján enyhén értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvételt és védettséget.

Intézményünkbe felvehető sajátos nevelési igényű gyermekek:

Az a *testi fogyatékos* (mozgáskorlátozott) gyermek, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn.

Az a *gyengénlátó gyermek* (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig), aki főleg látásuk útján tájékozódik a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudja azt használni. Nevelése speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés

útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is.

Az enyhe fokban hallássérült – nagyothalló – gyermek, akinek a beszédterületben mért hallásszintek enyhe nagyothallás esetében 30-45 dB, közepes esetben 45-65 dB, súlyos esetben 65-90 dB hallásvesztést mutat. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszédhang, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán, (hallókészülék segítségével), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyet a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Célunk:

Az intézményünkbe járó, speciális nevelési szükségletű – sajátos nevelést igénylő gyermekek életkori sajátosságához, egyéni fejlettségéhez igazodó integrált óvodai nevelésének, speciális fejlesztésének, szociális beilleszkedésének megvalósítása. A számukra legmegfelelőbb iskola kiválasztásának elősegítésével lehetővé téve, hogy felnőttként a társadalom hasznos tagjaivá váljanak.

Feladatunk:

- A sajátos nevelést igénylő gyermek élettörténetének családi nevelésének megismerése.
- A gyermekekkel az óvodázást megelőzően a kapcsolat felvétele:
- Védőnők tapasztalatainak megismerése
- Anamnézis felvétele, korai diagnózis és családi nevelés tapasztalatainak megismerése.
- A korai fejlesztésben részt vevő gyermek esetében a fejlesztő pedagógus, logopédus, konduktor szakember véleményének kikérése, az együttműködés kialakítása a további óvodai feladatokat illetően.
- Fejlesztésben nem részesülő gyermek komplex pedagógiai, pszichológiai, orvosi vizsgálatra küldése, megfelelő fejlesztésük érdekében kapcsolat kiépítése, a további feladatok meghatározása.

Feladatunk továbbá:

- A sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését, eredményeit, sikeres

próbálkozásait értékelő, különbözőséget elfogadó óvodai légkör biztosítása.

- Pedagógiai nyitottság, segítőkészség, következetes, szükségletre épülő pozitív diszkrimináció, együttműködés a gyermekkel foglalkozókkal, a szülők támogató segítésének megnyerése.

A gyermek személyiségéhez, teljesítményéhez igazodó követelmény felállítása:

- A gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja.

A fogyatékos kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre lehet képes. Ennek felismerése és gondozása kiemelt feladat.

- A nevelés hatására a sérülés arányában alakuljon ki a gyermeknél az alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés - ennek érdekében mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Különleges gondozási igény kielégítése csoportos, kiscsoportos, egyéni formában, ennek érdekében sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Folyamatos feladat a sérülésből adódó speciális segédeszközök használata, a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára, megőrzésére nevelés.
- A kompenzációs lehetőségek bővüljenek a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével.

A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A multiszenzorális fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

Az egyes fogyatékosági típusoknak megfelelően más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a differenciáló pedagógia és szakszolgálat bevonásával a fejlődés megindítása, elősegítése, felzárkóztatás.

Feladatunk:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral, pszichológussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.
- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre.
- A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.
- **Feladatunk továbbá:**
 - Személyes példamutatás az elfogadásban, a beilleszkedés segítése
 - Tünetek észlelésekor a család bevonása, szakértői vizsgálat kezdeményezése.
 - Együttműködik a szakemberekkel.
 - Szakértői bizottság/Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében javasoltak figyelembevétele.
 - Gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét.
 - Egyéni, kiscsoportos foglalkozás biztosítása, változatos módszerek és munkaformák alkalmazása.
 - A családdal szoros kapcsolattartás, segítő tanácsadás.

Kiemelten tehetséges gyermek:

Az óvodai nevelés a 3-7 éves gyermekek központba helyezését, fejlesztését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását tekinti elsődleges feladatának. A tehetség a személyiség alapvető vonása, amely lehetővé teszi a jó képesség magasabb szintűvé alakítását.

A kreativitás az a képesség, amely az óvodai nevelés során a legszembetűnőbben a játékban ismerhető fel, az ilyen gyermek aktív, különleges dolgokat alkot, nem a megszokott szabályok szerint cselekszik és a végeredmény mindig fantasztikus. Az Országgyűlés a 126/2008. (XII.4.) OGY határozatában elfogadta a Nemzeti Tehetség Programot, melyet egészen 2028-ig kiemelt feladatként kezel. Fontosnak tartja az átfogó tehetséggondozást, melynek első lényeges lépcsőfoka a kora gyermekkorban történő tehetségcsíra felismerése és kibontakoztatásának elindítása. A törvény megerősíti, hogy minden gyermek érdeklődését, adottságait figyelembe kell venni a nevelés során, segíteni kell a tehetségek felismerését, kiteljesedését.

A köznevelési törvény szerint kiemelten tehetséges gyermek:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Milyen jelek utalhatnak arra, hogy óvodás gyermekem tehetséges?

- kiemelkedő a vizuális ábrázolása (pl. rajzolás, festés, gyurmázás);
- átlagon felüli zenei képesség;
- átlagot meghaladó matematikai képesség;
- korai spontán olvasástanulás;
- átlagot meghaladó mozgásos teljesítmény;
- kiemelkedő intellektus.

Többségében valljuk, hogy óvodáskorban **csak tehetségígéretekről, gyanúról, csírákról, lehetőségekről** beszélünk, ezek azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges.

Cél:

Mindig az önállóan tevékenykedni akaró, tudó, boldog személyiség elérése. A kiemelkedő képességű, kreatívan tevékenykedő gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése.

Feladat:

Felismerni a kreatív gyerekeket, ösztönözni, motiválni kitartásukat, kielégíteni szükségleteiket. Megelőzni a tehetség ígéretnek elkallódását, felismerni az alulteljesítő

gyermekben bujkáló kiváló képességet. A tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése. Olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-, kulturális sokféleségre, integrációs tevékenységre törekvés.

- A gyermekek érdeklődésének, képességeinek megismerése, a tehetségígéretes gyermek „erős” oldalának támogatása.
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek fejlesztése.
- Tehetségprojektek kidolgozása.
- Egyéni fejlesztési tervek készítése.
- Szülők bevezetése a tehetségfejlesztés kulisszatitkaiba.
- A szülőkkel történő folyamatos együttműködés, szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről a vezetett dokumentumok alapján.
- Óvodapedagógusok együttműködése.
- Segítő külső partnerekkel való együttműködés; (Faluház, általános iskola).
- A gyermekek fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése.
- A tehetségfejlesztő tevékenység eredményességének mérése.

Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során:

- A tehetséggondozó tevékenységet a gyermek ötödik évétől végzi.
- Biztosítja a speciális képességek fejlődését a játék/játékosság elsődlegességének hangsúlyozásával.
- A gyermekektől nem teljesítményt vár el, a cél új élmények szerzése.
- Folyamatosan segíti a kíváncsiság kielégítését, gazdagítását, erőltetés, presszionálás nélkül.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek szabadon döntsenek, részt kívánnak-e venni a felkínált tevékenységekben.
- Elfogadó, kiteljesedést segítő légkört teremt.
- Élményekben gazdag tevékenységeket kínál.
- Lehetőséget teremt a tehetségígéretes gyermekek számára óvodában és óvodán kívüli megmutatkozásra.
- A szülői tapasztalatokat, véleményeket figyelembe veszi.
- A szülőket tájékoztatja a gyermek fejlődéséről a vezetett dokumentumok alapján.

Tehetségfejlesztő tevékenységek az óvodában:

- Rajzpályázatokon való részvétel.
- Faluház által szervezett szakkörökön való részvétel (néptánc).
- Versmondó délután az általános iskolában.
- Ovi-foci, ovi sport program (3.1.).

Tehetségigéret

Intézményünk nevelési gyakorlatának figyelembe vételével a Pedagógiai Program alapján a nevelőtestület kezébe adja azt a lehetőséget, hogy eldöntse, mely elveken alapulva végzi tehetséggondozó tevékenységét.

„Az átlag feletti képességgel, kreativitással, motivációval rendelkező gyermek a tehetséges.” elv:

- A tehetséggondozó tevékenység csak a fenti, átlag feletti lehetőségekkel bíró gyermekre terjed ki.
- Tehetséggondozó tervet csak a tehetségigéretként beazonosított gyermekre kell írni, a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában.
- A gyermek tehetségének gondozása a mindennapi tevékenységekbe beépítve történik egyénileg, vagy csoportosan.

Dokumentáció: Egyéni tehetséggondozó terv, a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában.

„Érdeklődés Térképe” vizsgálati módszer elve mentén (Dr. Gyarmaty Éva)

- A módszer a gyermek érdeklődésére alapoz, a tehetséggondozás a kiemelkedő érdeklődést mutató gyermekekre terjed ki.
- A tehetséggondozás történhet gondozó műhelyekben, vagy beépítve a mindennapi tevékenységekbe.
- A fejlesztés történhet csoportosan vagy egyénileg.

Dokumentáció: Egyéni tehetséggondozó terv, a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában.

Tehetségterkép

A Gardneri területek szerinti megnevezések szerint csak néhány, kiemelkedő gyermek kerül ide, nem minden gyermek!

- Gardneri intelligencia területek (8 terület):
 - nyelvi (verbális)
 - logikai (matematikai)

- testi (kinesztetikus)
- térbeli (vizuális)
- zenei (ritmus)
- interperszonális (társas)
- intraperszonális (személyes)
- természeti.

AZ OVI-FOCI, OVI-SPORT PROGRAM

"A sport nem csak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb és legnemesebb nevelő eszköze".

Szentgyörgyi Albert

Az Apátfalvi SC Labdarúgó Sportegyesület Futball szakosztályával közös szervezésben – testnevelő tanárok, futballedzők vezetésével - valósul meg óvodánkban az ovi-foci programja. Az Ovi-Foci országos programjának célja, hogy már a legkisebb korosztályt is az egészséges életre, a mozgás szeretetére nevelje, egyúttal biztosítsa a sportoláshoz szükséges optimális feltételeket. Az Ovi-Foci Program keretében az óvodások nem csak a foci, hanem számos egyéb labdajáték (kosárlabda, kézilabda, tenisz, lánstenisz, röplabda stb.) alapjait is elsajátítják. Az Ovi-Foci Program fejlődés- és neveléslélektani megalapozottsága révén fő feladatának tekinti az óvodás gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést. A program a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára, a mozgásra és annak fő tevékenységi formájára, a játékra alapozva szervezi a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

Az Óvodás Program az MLSZ utánpótlás-nevelési programjának, a BOZSIK PROGRAM - ÚT EURÓPA ÉLVONALÁBA – Tehetségkutató és Foglalkoztató Program egyik része.

SZAKKÖRÖK AZ ÓVODÁBAN:

- Bábszakkör heti 1 órában.
- Ovi - torna heti 1 órában.
- Zene-ovi, gyermektánc heti 1 órában.
- Rajz - ovi heti 1 órában.

Az Apátfalva Község Óvodásaiért Közhasznú Közalapítvány több évtizede működik. Intézményünk az alapítvány közreműködésével középső-nagy csoportban szervezi a szakköröket. A foglalkozásokat az óvodapedagógusok vezetik társadalmi munkában. Tagja lehet, aki szülő által kéri a foglalkozáson való részvételt, illetve az a kisgyermek, akit az óvodapedagógus javasol, - mint tehetségígéret - a foglalkozáson való részvételre. A szülők a foglalkozásokért díjat fizetnek, mellyel támogatják az alapítvány munkáját.

Intézményünk speciális szolgáltatásai

Nevelési időben szervezett, térítésmentes szolgáltatások (8-16 óráig).

- **LOGOPÉDIA**

Anyanyelvi fejlesztés, beszédészlelési, beszédmegértési zavar prevenciója a középső és nagycsoportban.

Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére. (Felmérés alapján mikrocsoportos foglalkozás).

A Pedagógiai Szakszolgálatok működését szabályozó 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 25. §-a szerint logopédiai ellátás keretében végzik a 3. és 5. életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrését. A 3 évesek szűrése a nyelvi fejlettségre (expresszív és receptív beszéd), az 5 évesek szűrése az artikulációra és az iskolai olvasás, írás készségre irányul.

- **FEJLESZTŐPEDAGÓGUS** segítségével fejlesztő felkészítés. BTM-N gyermek felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás (Nkt. 4. § (6) b. pont).
- **GYÓGYPEDAGÓGUS** a sajátos nevelési igényű gyerekekkel való foglalkozás.
- **GYÓGYTESTNEVELÉS.**
- **PSZICHOLÓGUS**
- **SZOCIÁLIS SEGÍTŐ MUNKATÁRS**

A speciális szolgáltatások gyakorlati eredményeit, tapasztalatait, a tanultakat a gyermekek az óvodai élet tevékenységeiben hasznosítják. A gyakorlás lehetőségét, az óvodapedagógusok minden gyermek számára biztosítják.

Diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermekek:

A Nemzeti Köznevelési törvény 25.§ és a 62.§ paragrafusa alapján óvodánk kiemelt figyelmet fordít a diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermekek fejlődésére és ellátására.

Cél: egészséges személyiség fejlődése az óvodai programunk alapján.

Feladat:

- A törvényben megfogalmazottak szerint, mindhárom telephelyen egy –egy óvodapedagógus, az Oktatási Hivatal által kijelölt diabétesz továbbképzéseken való részvétele.
- Szoros együttműködés az ételszállító céggel, speciális étkezés – allergénmentes, diabétesz – biztosítása a gyermekeknek.

Szülő kötelessége:

- A törvény alapján beiratkozáskor vagy a betegség felmerülésekor köteles az intézményt értesíteni.

4. A PEDAGÓGIAI MUNKA ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

- Az ellenőrzés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése/oviKréta információs felület.
- Nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése.
- Pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése.
- Helyi nevelési program megvalósulásának nyomon követése.

Pedagógusok teljesítményértékelésének működtetése (TÉR).

Az óvoda pedagógiai munkájáért az főigazgató a felelős. Az ellenőrzés, értékelés elsősorban az ő feladata. Az óvodapedagógusok a külön álló épületek szervezési, működtetési feladatait, a pedagógiai munka irányítását a főigazgatóval való egyeztetés alapján önállóan végzik.

Az intézmény működéséhez hozzátartozik a dolgozók teljesítményének ismerete és értékelése. (Teljesítményértékelés szempontrendszer és eljárásrendje c. dokumentáció)

A főigazgató feladata, hogy tervszerűen és tudatosan figyelje a teljes óvodai életet és feltárja a tények és célkitűzések közötti eltéréseket. A gyakorlati munka elemzése, értékelése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés és az elfogadott elvek számonkérése.

A pedagógiai gyakorlat a tevékenységek, együttműködési formák ellenőrzése két szinten történik:

- a gyermek fejlettségének értékelése,
- és az óvodapedagógus gyakorlati munkájának szintjén.

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések tapasztalatainak, a gyermekekről készült megfigyelések fejlődési-fejlesztési bejegyzések és egyéni munkák

áttekintése után közös konzultációval történik. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvodapedagógusi pedagógiai gyakorlat ellenőrzését. Az értékelésemző megbeszéléssel, a további feladatok meghatározásával történik. Az ellenőrzés a tanév folyamán előre ütemezetten történik. Év végén összegező értékelés készül.

Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet - az iskolába lépés, iskolakészültség - szorosabb ellenőrzése, értékelése.

5. AZ ÓVODAI CSOPORTOK ÉS A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE, MÉRÉSE

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési - fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor rugalmas alkalmazást és a gyermekekhez való igazodást biztosítják. A gyermekcsoport nevelési-tanulási tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, a feladatok egymásra épülnek. A terv nem megmásíthatatlan, hanem az élethelyzetek, a gyermekek, az aktuális feladatok irányítják a folyamatot. Ellenőrzését a nevelési év elején a főigazgató és a főigazgató-helyettes végzi.

A főigazgató és a főigazgató-helyettes a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a helyi nevelési program nevelési céljának és feladatainak megvalósulását az óvodapedagógus tervező munkájában. Év végén az óvodapedagógusok szóbeli értékelést végeznek a gyermekcsoport életének és egyéni fejlődésének alakulásáról.

- Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvodapedagógusnak ismernie kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Legfontosabb a gyermek folyamatos megfigyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

Adminisztrációs rendszer: oviKréta információs felület

Dokumentumok:

- *Anamnézis.*
- *Egyéb mérőeszközök:*
 - *Bemenetei mérőlap az óvodába érkező gyermekekről.*
 - *DIFER.*

▪ **Anamnézis**

Fontos kérdéseket tartalmaz a gyermek korai fejlődésére vonatkozóan. Jó eszköz az anyával a kapcsolatfelvételre. Tájékozódhatunk a család szocio-kulturális jellemzőiről, a nevelési légkörről, a leggyakrabban alkalmazott nevelési eljárásokról. A szerzett információkat -a későbbi napi tapasztalatokkal kiegészítve - használhatjuk a gyermek jobb megismerése érdekében, a fejlesztési feladatok megtervezésében.

▪ **A Megfigyelési, egyéni fejlődést és fejlesztést segítő szempontsor**

Az óvodai élet mindennapi tevékenységeiben előforduló jellemző illetve életkori sajátosságtól eltérő viselkedésmód és fejlődési ütemre való felfigyelést segíti és támpontot ad a további feladatok megtervezéséhez.

Mérőeszközök:

Az óvodapedagógusok nevelőmunkájuk során bizonytalanság illetve feltételezésük megerősítése céljából a mérés módszerét is alkalmazzák. 5 éves korú gyermekek esetében, fejlettség mérés és fejlesztési teendők céljából, majd iskolakészültség megállapítása céljából, használjuk a DIFER mérőeszközt.

6. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

- 2.5 éves kort betöltött gyerekek amennyiben az óvoda férőhelye biztosított számára.
- 3 éves kort betöltött gyerekek kötelezően vesznek részt az óvodai nevelésben.
- Szociálisan és mentálisan korának megfelelően fejlett gyermek.
- Megszűnés feltételei: mindenkori jogszabálynak megfelelően.
- Az iskolába lépés feltételei: az iskolai életre való alkalmasságát a gyerekeknek a „fejlődési mutatók óvodáskor végére” programelemekhez való viszonyítás alapján állapítjuk meg.
- Jogszabályi feltételeket figyelembe vesszük.

Záró rendelkezések

Legitimációs záradék

A Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programját a nevelőtestület felülvizsgálta, megtárgyalta és elfogadta: 2025. augusztus 25-én.

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, a Szeged-Csanádi Egyházmegyének a jóváhagyásával lép hatályba.

Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

Az intézmény pedagógiai programja, nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető. Egy-egy példánya a következő helyeken található meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény vezetőjénél,
- az intézmény irattárában,
- az intézmény telephelyeinek faliújságján.

A pedagógiai programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 82. § (2) bekezdés alapján az intézmény igazgatója, vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.

Apátfalva, 2025. augusztus 15.


Luczó Anikó
Luczó Anikó
főigazgató

Ratifikációs záradékok

I.

Jegyzőkönyv

A Bíbic Katolikus Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2025. év augusztus 25-én, ...100..... % arányban elfogadta.

1.	Ábel Anett Elvira	Ábel Anett
2.	Ankesné Juhász Ilona Mária	Ankesné Juhász Ilona
3.	Antal Eszter	Antal Eszter
4.	Beke Józsefné	Beke Józsefné
5.	Csenteri Andrea	Csenteri Andrea
6.	Dávid Katalin	Dávid Katalin
7.	Dulka-Jázmin Fanni	Dulka-Jázmin Fanni
8.	Faragó Erzsébet	Faragó Erzsébet
9.	Farkas Viktória Maja	Farkas Viktória Maja
10.	Gyengéné Bakai Judit	Gyengéné Bakai Judit
11.	Kardos-Tóth Anita	Kardos-Tóth Anita
12.	Károlyi Amanda	Károlyi Amanda
13.	Kerekes Gáborné	Kerekes Gáborné
14.	Kerekes Tünde Julianna	Kerekes Tünde Julianna
15.	Luczó Anikó	Luczó Anikó
16.	Mészáros Éva Eliza	Mészáros Éva Eliza
17.	Restás Melinda	Restás Melinda
18.	Sipos Anett Netti	Sipos Anett Netti
19.	Szántai Alexandra	Szántai Alexandra
20.	Téglásné Molnár Barbara Viola	Téglásné Molnár Barbara Viola
21.	Urbancsok Erika	Urbancsok Erika
22.	Vancsó Mátyásné	Vancsó Mátyásné
23.	Varga Imréné	Varga Imréné
24.	Vassné Molnár Edit	Vassné Molnár Edit

<p>A Pedagógiai programot készítette: az intézmény főigazgatója a nevelőtestület bevonásával</p>	<p>Dátum: 2025. augusztus 25.</p>  <p>..... főigazgató aláírása</p>
<p>Az alkalmazotti közösség tagjai az óvoda módosított Pedagógiai programját megismerték és elfogadták.</p>	<p>Dátum: 2025. augusztus 25.</p> <p>..... alkalmazotti közösség nevében aláírás</p>
<p>A Szülői Szervezet a Pedagógiai programot megismerte és elfogadta.</p>	<p>Dátum: 2025. augusztus 25.</p> <p>..... Szülői Szervezet nevében aláírás</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai programját a fenntartó magasabb jogszabályban biztosított döntési hatáskörében jóváhagyta</p>	<p>Dátum: 2025.</p> <p>..... A fenntartó nevében aláírás Ph</p>
<p>A dokumentum jellege: Nyilvános Iktatószáma: 137 / 2025. Megtalálható: irattárban, az intézmény minden telephelyén, szülői faliújságokon, interneten.</p>	